

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 6. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za tuzemstvo: 15.20 L.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Italiji in tuzemstvu ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Il ripiegamento nemico

Un incrociatore inglese affondato, altri due gravemente colpiti — La distruzione di Malta continua

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 27 gennaio il seguente bollettino di guerra n. 604:

In Cirenaica, dopo le aspre lotte dei giorni scorsi, non si sono avute ieri azioni importanti. Il nemico continua il suo ripiegamento.

Le migliorate condizioni atmosferiche hanno consentito all'aviazione più intensa attività: colonne in ritirata e centri logistici sono stati mitragliati e spezzati con ottimi risultati. Un Curtiss risulta distrutto.

A nordovest di Bengasi una squadra navale inglese è stata attaccata in successive ondate nonostante la violenta reazione di fuoco da nostri aerosiluranti. Un incrociatore raggiunto da tre siluri si può ritenere affondato; un altro pure colpito è stato visto sbandare fortemente. Gli apparecchi, alcuni dei quali danneggiati, sono tutti rientrati alle basi.

Aeropiani germanici, portatisti su altra

formazione navale nemica, avvistata il giorno ventiquattro nelle acque di Tobruk, colpivano con alcune bombe di grosso calibro un incrociatore.

L'offensiva aerea su Malta è continuata: aerodromi e piste di lancio sono stati ripetutamente bombardati alcuni velivoli incendiati al suolo; nel cielo dell'isola il nemico ha perduto nove Hurricane abbattuti in combattimento dalla caccia tedesca.

Un'incursione contro l'aeroporto di Catania ha avuto luogo la scorsa notte; le poche bombe sganciate hanno causato danni trascurabili; sono segnalati alcuni feriti. Gli aerosiluranti che hanno partecipato all'attacco — annunciato dall'odierno bollettino — della squadra navale nemica nel Mediterraneo centrale erano condotti dai seguenti capi equipaggio:

Capitano pilota Pigna Oscar, Capitano pilota Marini Giulio, sottotenente Sirani Aligi, sottotenente Pulzetti Alfredo, Teta Giovanni e Balzarotto Giuseppe.

ANGLEŠKI NAČRTI PREKRIŽANI

Velike zmage osnih sil v Libiji so prekrizale vse angleške načrte in napovedi in zadale sovražniku hud poraz

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 27. januarja naslednje 604. vojno poročilo:

V Cirenaiki ni bilo večeraj po ostrih borbah zadnjih dni nobenih važnejših akcij. Sovražnik se še nadalje umika. Izboljšane vremenske razmere so letalstvu dopustile močnejše delovanje. Z najboljšim uspehom je obstreljevalo s strojnimi in razpršilo kolone na umiku in zbirališča. Eno letalo tipa Curtiss je bilo uničeno.

Severozapadno od Bengazija so naša torpedna letala v ponovnih valih napadla angleško pomorsko eskadro navzlic silovitim ognjenim reakcijam. Neko križarko, ki so jo zadeli trije torpedi, je smatrali za potopljeno; neko drugo, ki je bila prav tako zadeta, je bilo videti kako se močno nagnila. Vsa letala, med njimi nekatera poškodovana, so se vrnila na oporišča.

Nemška letala, ki so napadla neko drugo sovražno pomorsko formacijo, ki so jo zagledala 25. t. m. v tobruskih vodah, so zadela z bombami velikega kalibra neko križarko.

Letalska ofenziva na Malto se je nadaljevala. Ponovno so bila bombardirana letališča in vzhletišča, pri čemer je bilo nekaj letal zažganih na tleh. V zraku nad otokom mje sovražnik izgubil 9 Hurricaneov, ki so jih v borbah sestrelili nemški lovelci.

Preteklo noč je sovražnik izvršil letalski napad na letališče v Catanii. Nekaj bomb, ki jih je odvrzel, je povzročilo le malopomembno škodo; bilo je nekaj ranjenec.

Churchillova bilanca

Pričetek debate o vojaškem položaju v spodnji zbornici

Rim, 28. jan. s. Pod pritiskom parlamenta in javnega mnjenja je moral Churchill večeraj v spodnji zbornici podati napovedane izjave in s tem pričetek debate o vojaškem položaju in splošni politiki vlade. Churchill je pričel svoj govor s poročilom, da bo zahteval zaupnico vladi in je opozoril parlament, naj dobro pretehta, preden mu zaupnico odreče, kajti morebitni padec njegove vlade bi ustregel stari in znani Hitlerjevi aspiraciji, ker Hitler pričakuje samo to, da bi Churchill izgubil z javnega prizorišča, da bi potem skušal vsiliti »velikodušni mir«.

Otresanje odgovornosti

Po tem uvodu, ki ima vse značilnosti nizkih Churchillovih parlamentarnih navpirov, je Churchill načel razna najbolj pereča vprašanja, ki bodo predmet debate. Zatrnil je, da je glavno vprašanje to, ali je vlada dobro delala, ali je pa mogoče grešila s tem, da je dajala prednost pospeševanju vojnega napora v Libiji, v Levantu in v Rusiji, ko v vzhodni Aziji še ni bilo vojnega stanja. S tako vstavitvijo debate se je Churchill skušal ostri odgovornosti in opravičiti porazdelitev imperialnih sil zatrjujoč, da bi bile te sile razpršene in bi grozil Angliji propad, če bi se poslali večji kontingenti v Vzhodno Azijo.

„Zmaga“ v Libiji

Skrbno se je ognil omembi dogodkov zadnjih dni, nato pa je na svoj način opisal potek zadnje angleške ofenzive v Libiji, zatrjujoč, da je Angležem uspelo premagati čete osi. Angleške izgube pa so bile ogromne, kakor je priznal in znašajo več kot 18.000 mrtvih, ranjenih in ujetih. Za pripravo pohoda v Severni Afriki je general Auchinleck zahteval 5 mesecev časa. Od pričetka ofenzive se razvija v puščavi neprestana srčita borba med skupinami, ki so oborožene z najmodernejšim orožjem in ki so se borile po cele dneve ter pozno v noč. Bila je borba, ki je dobila precej drugačno od predvidene oblike. Bitka bi bila izgubljena 24. novembra, ako ne bi Auchinleck opazil in pravilno preцениl nevarnost ter energično posegel vmes, ako ne bi spremenil polja dejavnosti in odredil ne glede na posledice izvajati neizprosni pritisk na sovražnika. Zdjaj so armade osi gotovo dobile

Rim, 27. jan. s. Torpedna letala, ki so sodelovala pri napadu, objavljenem v današnjem vojnem poročilu, proti sovražni eskadri v srednjem Sredozemlju, so vodili tile poveljniki posadk: pilot kapitan Pigna Oscar, pilot kapitan Marini Giulio in podporočnik Sirani Aligi, Pulzetti Alfredo, Teta Giovanni in Balzarotto Giuseppe.

Operacijsko področje, 28. jan. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani). V pričakovanju nadaljnjega razvoja operacij je mogoče brez nadaljnje trditve, da so čete osi že dosegle rezultat razčlenitve sovražne razlastitve in so sovražniku onemogočile izvesti načrte, ki jih je z velikim ropotom in prezgodaj napovedoval Churchill, kakor tudi generali in odgovorni angleški ljudje. Churchill, Eden in druge angleške politične osebe so se nedavno zatrjevale, da se Anglija ni mogla zbrati večino svojih sil v Sredozemlju. Zdjaj ločljivo Anglija razen porazov na Pacifiku še poraze na sredozemskem bojišču. Vedno na višku se nahajajoč borbeni duh italijanskih in nemških čet v Libiji, letalska ofenziva na Malto, potopitev in poškodovanje važnih angleških edinic v Sredozemlju, italijansko-nemskovi konvoji in nove dobave so bili glavni činitelji, ki so postlabšali položaj Anglije in izboljšali položaje osi v Sredozemlju. Zaradi tega izgubila Anglija danes ne samo na Pacifiku, temveč se nahaja v krizi tudi v Sredozemlju, kjer je nakopičila najmočnejša kopna letalska in pomorska sredstva.

ojačenje in druga bitka je v razvoju. Kakor zakon sem si postavil načelo, da ne bom nikoli prerokoval o izidu bitk in vedno sem bil vesel, da sem si ta zakon postavil.

Japonska nadmoč

Obnavnavajoč položaj na Pacifiku, je Churchill priznal, da je napad na Pearl Harbour paraliziral ameriško mornarico v tem oceanu tako, da je pomorska superiornost tudi na otočju Malaje zdaj prešla od Amerike in Anglije na Japonsko. Dodal je, da je pričakovati, da bo japonska nadmoč na morju trajala precej dolgo in japonski zagotovila možnost zadajati nadaljnje številne hude in mučne izgube vsem narodom anglosaškega bloka, ki so zainteresirani na posestih v Vzhodni Aziji. Glede bitke za Singapur je Churchill zatrnil, da so bile angleške, avstralske in indijske čete v zadnjih dneh znatno ojačene in da bodo branile trdnjavo.

Novi posveti

Glede odredb, ki jih je treba ukreniti za obvladovanje težkega položaja v Vzhodni Aziji, je moral angleški ministrski predsednik priznati, da doslej še ni bil dosežen sporazum glede sedenja za posvetovalne sestanke pacifiškega sveta in da bi Avstralijski in Novozelandski raji imeli, da bi se vršile v Washingtonu in ne v Londonu. Angleška vlada se je odločila, da ne bo oteževala nikakor želja avstralskih čet po vrnitvi v domovino za obrambo svoje države. Vlada je sporočila, da nameravata Anglija in Amerika v mejah možnosti povečati varnost in obrambo Avstralijske in Nove Zelandije. Angleški ministrski predsednik je potem naznanil, da bodo ameriška bojna letala v kratkem sodelovala pri obrambi Anglije in da bodo tudi kontingenti ameriške vojske prispevali k obrambi angleških otokov.

„Jaz moram ostati“

Churchill je zaključil, rekot, da je v teh dveh in pol letih vojne Angliji uspelo obdržati glavo nad vodo. Preko vrste bolečih dogodkov zadeve niso potekale dobro, toda je izjavil doslovno Churchill, zelo je verjetno, da bodo dobili še mnogo slabih vesti in prav zaradi tega, ker mora najhujše priti, zahtevam, da ostanem na svojem mestu.

Velika japonska zmaga

Po večdnevni bitki je bila angleška brigada na obali Johora popolnoma uničena

Tokio, 28. jan. s. Imperialni glavni stan potrjuje vest o veliki zmagi japonskih sil nad 45. angleško brigado v bitki, ki se je razvila v predelu Bahruja in Paritsolonga vzdolž zapadne obale države Johore dne 20. t. m. Poročilo pravi, da je bilo v borbi z Japonci nad 9.000 moč sovražne vojske in da je od teh padlo 1.210 vojakov, ujetih pa je bilo 1.100. Zaslišani: ujetniki, so povedali, da je padel tudi poveljnik brigade. Med pleonom, ki so ga Japonci zajeli, je 9 poljskih topov, 21 mozarjev, 42 težkih strojnica, 109 lahkih strojnica, 1.300 pušk, 20 lahkih tankov, 400 avtomobilov in velika količina streliva. Japonci so imeli 139 mrtvih, med njimi 9 oficirjev ter 163 ranjenih, od teh 11 oficirjev.

Tokio, 28. jan. s. Med tem ko so japonske sile naselile Bencit, 35 km južno od

Batu Pahata in prodirle tako 50 km od Johore Bahruja, in med tem ko so oklopne edince prekoračile Mengkilob, se nadaljuje akcija v Birmaniji. Tajska vojska je usmerjena proti mejam Laos. Japonske in tajske sile so prekoračile reko Salween in zasedle strateške položaje ob ustju te važne reke, v bližini otočka Blingun. Tako so čete dospale pred vrata Mulmeina in Martabana. Mulmein je med najlepšimi mesti v Birmaniji, ki je znano tudi zaradi svojih svetišč in votlin vzdolž reke Saawen, katere so budisti pretvorili v majhne temple. Padec Mulmeina bi se povečal nevarnost, ki grozi Rangunom.

Tokio, 28. jan. s. S Filipinov se doznava, da razpolaga sovražnik na polotoku Batangu s 5 divizijami. Ena od teh je ameriška divizija. Japonske sile so po zasedbi vrhov

gorovja Mahit in po prekoračenju močvirij v zapadnem predelu polotoka dosegle prve sovražne črte, kjer je v noči na 26. t. m. prišlo do hudih borb moža z možem, v katerih je padel ameriški general Skin. Japonci so zlomili odpor sovražnika in zasedli Balangas na vzhodni obali. Sovražne čete se umikajo proti skrajnim predelom polotoka v pasu Marivelesa, ki je s Corregidorjem zadnji obrambni položaj Američanov. Po vesteh z Malaje so avstralske čete zapustile Pariston in se umaknile proti Johoreu Bahruju, da bi se združile s četami, ki branijo Konta Tinggi-Johore Bahru, skušajoč preprečiti obkroževalni manever japonskih čet.

Hudi letalski napadi

Saigon, 28. jan. s. Iz Batavije se doznava, da so japonske letalske sile izvedle vrsto napadov na nek obalni predel Vzhodne Indije in da so silno napadle nizozemsko pomorsko oporišče Amboino na Molukih. Izvedeni so bili tudi silni letalski močni napadi na Rangun. Letališče je bilo močno poškodovano in nastali so požari na njem.

Sovražne letalske izgube

Tokio, 28. jan. s. Imperialni glavni stan poroča, da so japonske letalske sile večeraj sestrelile na Malaji in v Birmaniji 50 angleških bombnikov in lovelcev. Skoraj polovica od teh to je 24 letal, je bila sestreljena pri Endau v vzhodni Malaji, ostalih 15 nad Endaujem in Rangunom. 1 nad letališčem Tengah v Singapur, ostala pa v raznih predelih Malajskega polotoka. Japonci so izgubili samo 1 letalo. Poročilo navaja naslednje podrobnosti o operacijah, s katerimi je bila dosežena ta odlična letalska zmaga: Skupine angleških bombnikov, ki so jih spremljali lovelci, so napadle skupno transportnih ladij ob obali Endaua. Japonska letala so pričela z borbo in so v vrsti letalskih dvobojev sestrelila 12 torednih letal, 1 izvidniško letalo vrste Consolidated, 3 bombnike Lockheed Hudson, 3 Hurricane in 5 lovelcev Buffalov. Kasneje so japonski lovelci nad Endaujem opazili 16 sovražnih bombnikov, ki jih je spremlovalo samo 1 lovsko letalo, in so jih od teh sestrelili 15. Enemu bombniku je uspelo da je pobegnil. Istočasno so v teku 23. napada na Singapur japonska letala bombardirala letališče Tandah in so v borbi zbila 1 lovca vrste Hurricane. V Birmaniji so japonske letalske sile pričele borbo s 13 letali vrste Spitfire nad Rangunom in so od teh sestrelile 10 letal.

Uspehi japonske mornarice

Tokio, 28. jan. s. Imperialni glavni stan daje pregled v delovanju japonske mornarice in letalstva od 22. januarja v Nizozemski Indiji in Novi Gvineji ter poroča, da je bilo v teku napadov na Balikpapan, Samarind, Paniermsin v Nizozemskem Borneu na Ambon in Manleo na Molukih ter na Rabaulu sestreljenih ali uničenih na tleh 45 letal med temi dva hidroplana. Uničeni ali učinkovito zadeti so bili tudi vojaški objekti, poljaži protiletalskega tonstva, vojašnice in barake. V teku teh operacij je japonsko letalstvo izgubilo dve letali. V zalivu Mindanaga je bil 17. t. m. sestreljen 1 trimotorni bombnik V teku izkrcavalnih operacij v Balik Pananu 14. t. m. so se japonske bojne ladje, ki so spremljale konvoj, srčito sporele s sovražnimi rušilci in podmornicami. Potopljena je bila 1 sovražna podmornica. Japonci pa so izgubili 4 ladje z vkranimi četami.

Petrolejski vrelci

Tokio, 28. jan. s. V parlamentu so odgovorili na neko interpelacijo, da bodo petrolejski viri, ki so se jih Japonci polastili, dajali skupno letno nad 100 milijonov ton goriva.

Hudi snežni zameti na Madžarskem

Budimpešta, 28. jan. s. Veliki snežni viharji so divjali večeraj dopoldne skoraj po vsej Madžarski. V prestolnici je promet skoraj prekinjen. Zameti so zatrpali vetru najbolj izpostavljene ceste. Vlaki prihajajo z velikimi zamudami. V področju Peča je nanesel močan veter toliko snega z gora, da je več vlakov obitalo v snegu in je železniški promet prekinjen. Več sto otrok, ki so z dežele zjutraj odšli v šolo, se zvečer ni moglo vrniti domov. Dokler promet ne bo mogoč, bodo gostje občine v Peču.

Mraz na Danskem

Kodanj, 28. jan. s. V vsej Danskii vlada še naprej hud mraz. Obale Danskega morja so zamrznele in pomorski promet je skoraj popolnoma ukinjen. Ukinjene so zveze s Švedsko. Zelo maloštevilne so rečne proge v notranjosti, ki so se v obratu s pomočjo lomilcev ledu. Večeraj je zaradi mraza počila glavna vodovodna cev v Kodanju in 80.000 družin ali ena tretjina prebivalstva je ostalo brez vode. V bolnišnice so pripeljali nad 200 oseb zaradi ozeb. lin. Zmrzle pa so 4 osebe.

Smrt irskega rodoljuba

Pariz, 28. jan. s. V Compiegneu je umrl veliki irski patriot baron William Ashbourne, irski pearl in član zbornice lordov. Rojen je bil v Dublunu in se je v mladih letih aktivno udeleževal borbe za osvoboditev Irske izpod angleškega jarma. Zaradi svojega političnega delovanja je moral pred 30 leti v pregonstvo. Nastanil se je v Compiegneu, kjer je umrl v starosti 73 let.

12 ameriških ladij potopljenih ob ameriški obali

Nemško vojno poročilo — Doslej so nemške podmornice potopile 228.000 ton ameriškega brodovja

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 27. jan. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vzhodu so prizadele nemške čete v neprestanih hudih bojih sovražniku vnovič hude izgube ljudi in vojnih potrebščin. Letala so podpirala te boje kljub slabemu vremenu. Nadaljevalo se je obstreljevanje vojaško važnih ciljev v Petrogradu.

Kakor je bilo objavljeno s posebnim poročilom, so potopile nemške podmornice ob severnoameriški in kanadski obali v nadaljevanju svojih napadov na sovražni otoplovbo v tamosnjih vodah nadajunjih iz trgovskih ladij s skupno 103.000 br. reg. tonami, med njimi 6 velikih petrolejskih ladij. Pri teh napadih je bila posebno uspešna podmornica korvetnega kapitana Zappa.

Po svojem prvem nastopu, javljenem 24. januarja, ob zapadnem robu Atlantskega oceana so naše podmornice potopile doslej 30 sovražnikovih trgovskih ladij s skupno 228.000 br. reg. tonami.

Bojna letala, ki so bila v oboroženi izvidniški službi, so napadla vojaške naprave na škotski vzhodni obali in v južozapadni Angliji.

V severni Afriki se je plen nemško-italijanskih čet povečal v bojih od 21. do 25. januarja na 283 oklopnih vozil, 127 topov in 563 motornih voz. Razen tega so bile zaplenjene množične druge vojne potrebščine. Enote vojske so sestrelile ali pa uničile na tleh 28. enote letalskega orožja pa 12 angleških letal.

V vodah ob Malto so zadela nemška bojna letala z bombami angleški rušilec. Večja trgovska ladja je bila težko zadeta. Letalski napadi na letalska in pomorska oporišča na otoku Malto so se nadaljevali ponočev in ponoči. Angleški bombniki so metali v poslednji noči rušilne in zažigalne bombe na nekatere kraje v severozapadni Nemčiji. Civilno prebivalstvo je imelo izgube, mrtve in ranjene. Posamezna sovražnikova letala so prodira v široko okolico nemškega glavnega mesta. Trije izmed napadajočih bombnikov so bili sestreljeni.

Kakor je bilo javljeno v vojnem poročilu od 26. novembra je napadla nemška podmornica pod vodstvom kapitana-poročnika barona v. Tisenhausna pred Solumom angleško bojno ladjo in jo močno poškodovala s torpedom. Kakor se je moglo medtem ugotoviti, gre za bojno ladjo »Barham«, ki se je po treh torpednih zadetkih potopila.

Izreden uspeh

Berlin, 2. jan. n.s. Berlinski tisk poveljuje nove velike uspehe nemških podmornic v severnoameriških vodah. Nemški podmornicam je nekaj dneh uspelo potopiti kar 30 ladij s skupno 228.000 tonami. To je zgorel dokaz o sposobnosti poveljnikov, visokem duhu posadk in tehničnem napredku samih podmornic. Izreden procent potopljenih petrolejskih ladij je izredna izguba za Ameriko, kar ni je morala Anglija nedavno vrniti v oktobru popuščene petrolejske ladje. To pomeni, pise »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da vlada tesna zveza med bitko za Atlantik in bitko na Pacifiku, dočim se nadaljuje v sovražnem taboru groteskno nasprotje med takozvanim prvenstvenim odsekom.

znala tudi angleška admiraliteta. List opozarja na skrajno previdnost nemškega glavnega poveljstva. Bojno ladjo so zadela tri torpeda pred Solumom. Vse je kazalo na to, da je bila ladja potopljena. Podmornica, ki se je morala najti, je bila skrivno pod vodno, ni mogla ugotoviti potopitve s popolno gotovostjo. Se je vojno poročilo omejilo samo na naznanitev težke poškodbe. List poudarja krivico, da ima angleška mornarica v zadnjem času še naprej hude izgube v Sredozemlju.

Angleži priznali izgubo oklopnice »Barham«

Rim, 28. jan. s. Angleška admiraliteta je večeraj objavila potopitev oklopnice »Barham« pod poveljstvom podadmirala Pridhamwippela, drugega poveljnika sredozemske mornarice. Podadmiral je nepoškodovan, kapitan Cooke, poveljnik oklopnice je pa padel. »Barham« je bila potopljena 25. novembra lani. Oklopnica je bila zgrajena v letih 1913-1915 in bila leta 1930 modernizirana. Izpodirala je 31.000 ton in je bila oborožena z 8 topovi po 381 mm, 12 po 152 mm, 4 po 47 mm, 16 po 40 mm in 8 po 20 mm. Razpolagala je s katapultom in z enim letalom. Njena hitrost je znašala 24 vozlov, njena posadka pa je štela 1.100 do 1.180 moč.

Odlikovanje poveljnika podmornice

Berlin, 28. jan. s. Hitler je odlikoval z višestvo železnega krza pomorskega poročnika barona von Tisenhausna, poveljnika podmornice, ki je 25. novembra lani potopila pred Solumom angleško vojno ladjo »Barham«.

Znani nemški pilot izginil

Berlin, 28. jan. s. Doznava se iz vojaških krogov, da se znani nemški pilot kapitan Johann Schmidt, ki je bil odlikovan z višestvo železnim križcem in je skupno sestrelil 41 sovražnih letal v številnih letalskih borbah, ni vrnil s svojega poleta nad sovražnikom.

Finski odsek

Helsinki, 28. jan. s. Včerajšnje poročilo glavnega stana javlja:

V zapadnem odseku fronte na Karelijski ožini živahen obojestranski pelotni ogenj. Velik poizvedovalni oddelek Sovjetov, ki je vdrl v naše položaje, je bil iz njih pognan z velikimi izgubami. V vzhodnem odseku te fronte je vladal mir. Na fronti Svira obojestransko živahno delovanje topništva.

Fronta v vzhodni Kareliji: V južnem odseku je bila zavrnjena sovražna stotnja, ki je po topniški pripravi napadla naše položaje. Bila je skoraj popolnoma uničena. Finski toniščvo je oteževalo utrjevalna dela sovražnika.

V severnem odseku so naše prednje straže odbile sovjetske poizkuse napadov. Ugotovljeno je bilo, da je naše protiletalsko toniščvo, sodelujoče s četami 20. t. m. sestrelilo sovražnega lovca v srednjem predelu vzhodne fronte. Naše letalske sile se še naprej učinkovito bombardirale murmansko železnico.

Ameriške čete v Angliji

Berlin, 28. jan. s. Glede izkrcanja prvega kontingenta ameriških čet v Severni Irski pravijo v berlinskih političnih krogih, da izkrcanje ni nikakršno novo dejstvo ali nov element. Znano je, da je neko število specialistov prišlo iz Amerike v Severno Irsko že pred več meseci, da bi pripravili oporišča in uredili taborišča. Tem slede zdaj redne čete. Odveč bi bilo poudarjati, da prihajajo ameriški vojaki kot gospodarski. Lahko bi se pa vprašalo, zakaj so bile severnoameriške čete poslane v Evropo, ko so v tem trenutku tako nujno potrebne na Filipinih. Odgovor je enostaven: Ker so Filipini mnogo bolj nevarni.

Stockholm, 28. jan. s. Kakor poroča londonski dopisnik lista »Allhanden«, so se ameriški vojaki izkrcali v Severni Irski ob popolni ravnodušnosti javnosti, ki v ostalem niti ni bila pripravljena na tak dogodek. V poročilih londonskih listov pravijo, da so te čete defilirale z močno zaškrbljenimi obrazi in ob popolnem molku brez najmanjšega vzklika javnosti. Za mnoge Angleže je prihod Američanov znak za slabe čase, ker se je splošno mislilo, da bi prišla ameriška pomoč le ob uri nujnejše nevarnosti. Ker so se Američani izkrcali v Irski, pravijo v Londonu med ljudstvom, se to pravi, da gre Angliji slabo.

LIQUORE S. ANTONIO
LIKER SV. ANTON
PADOVA

Preparato con fusioni di erbe
alpestri. Ottimo digestivo, tonico.

Priljubljen iz raznih
planinskih rastlin.

Pomaga prebiti in je
krepljen.

S. A. F. BARBIERI

Inseriraj v „Slov. Narodu“

Skrivnosti Malajskega polotoka

Prekрасne orhideje prepletajo čudovite malajske pragozdove in naselja

Eno najlepših malajskih svetišč v Bangkoku

Malajski polotok, ki povprečni Evropeec misli, da je pust in nedostopen, je zdaj prizorišče hudih bojov. V čigav prid bo odločilo orožje, še ni jasno, vendar pa nagli vdor Japoncev od severa proti jugu da to naslutiti. Angleži so smatrali, da imajo v Siamu, ki mu po modernu pravijo Tajsko, močno hrbtenico, nedavni dnevi pa so pokazali drugače. Tudi Siam se je dvignil in v njegovem glavnem mestu Bangkoku se zbirajo vojaške čete, ki odhajajo v boj proti Angležem in Američanom. Po vsem je videti, da se tudi Azija prebujata in želi doseči svojo resnično neodvisnost in svobodo.

Spricho topovskega bobnenja, ki zdaj odmeva po Malajskem polotoku, ni nezanimiv izprehod po tem bajnem kraljestvu pragozdov in orhidej.

Malajski kraji in ljudje

Malajski polotok, čigar glavni del je bil pod angleško nadoblastjo delno neposredno kot angleško področje, delno pa v obliki »neodvisnih« sultanatov, ki so živeli in ustvarjali le pod angleškim vplivom, se odlikuje predvsem s svojimi značilnostmi tropskih in podtropskih pokrajin. Njegove obale so pod vplivom jugozapadnega — monsuna, ki prevladuje na celotnem zapadnem delu Tihega oceana ter odloča o podnebnju, rastlinstvu in življenju tudi vzhodne azijske obale ter številnega večjega in manjšega otočja okoli zapadnega roba Pacifika.

Japonci so izvršili svoje operacije na Malajskem polotoku na naravnost dovršen način. Pri tem so upoštevali vse krajevne značilnosti, da bi bil njihov udarec čim bliskovitejši. Po vrsti so zavzemali posamezne prostore polotoka, ki so važni s političnega ali gospodarskega stališča, da bi čimprej napadli malajsko srce, ki je ločeno od Malajskega polotoka in utripa skoraj izven njega, čeravno je po svojem položaju z njim tesno zvezano kot pravo središče politike in gospodarstva te bogate dežele.

Kot oster nož, ki se zabode v telo, da bi zadel srce, se je tudi akcija Japoncev začela na zgornjem delu Malajskega polotoka, s severa proti jugu, proti otoku Singapuru, ki je srce in središče bogate Malaje.

W. R. Rowland opisuje v nemškem listu »Völkischer Beobachter« japonsko akcijo na prav zanimiv način in jo primerja z malajskim načinom usmrtnitve ljudi, ki so bili obsojeni na smrt. Po starem malajskem načinu potrebujejo za usmrtnitev zločinca troje: močan stol z naslanjačem, 70 cm dolgo malajsko bodalo z nenavadno ostro konico, ki mu pravijo krispandjang, in obsojenca.

Malajski način usmrtnitve

Obsojenca posade na stol in ga dobro zvežejo. Krivnik, ki izvrši obsodbo, je zmerom Malajec. Svoj krispandjang postavi nad levo ključnico, okoli konice pa ovije vato, ki vpija kri. S popolnim mirom poriva potem svoje dvorezno jeklo, ki je postavljeno navpično, čedalje globlje v obsojenčovo telo. Poti proti srcu ne more zgrešiti. Prav tako, kakor je hladnokrvni in miren krivnik, je hladnokrvna in zbrana tudi njegova žrtev. Malajec je vajen trpljenja in ne pokaže kadar je duševno vznemirjen ali celo razburjen. Njegova najhujša kletvica je beseda »chikala«, kar pomeni »nesrečen«. Mi, ki smo otroci sodobnih časov, se v trenutkih največjega razburjenja s takšno skromno kletvico zanesljivo ne bi zadovoljili.

Po tem starodavnem malajskem načinu usmrtnitve so izvršili tudi Japonci napad na srce Angleške Malaje — od zgoraj.

vzdolž črte, kjer so pričakovali najmanjši odpor, vzporedno s hrbtenico navzdol. Vprašanje časa je le, kdaj bodo dosegli in v živo zadeli tudi srce.

Vdor na Malajski polotok so izvršili v kraju, ki je bil politično najmanj odvisen od Angležev. Posebnih obrambnih utrdb tam sploh ni bilo, ker so Angleži smatrali, da jih štiti tradicionalno siamsko prijateljstvo, hkrati pa so popolnoma zaupali svoji »Fleet in Bein« — vojni mornarici, tako da sploh niso pomislili, da bi mogel biti Malajski polotok ogrožen s severne strani oziroma vzdolž obale.

Japonci so izkrcali svoje čete na severu, kjer zapadno obalo Siamskega zaliva ščitijo obronki Indokitsajske Kambodže. Malo južneje bije prav te tedne vzhodno obalo polotoka severovzhodni monsun, ki je njegovo divjanje strašno. Ustja rek polni z gorami peska, tako da je izkrcavanje skoraj nemogoče.

Malajski plesalki

Kakšen je polotok?

Malajski polotok je zlasti v svojem planinskem gozdnatem severnem delu eno najbogatejših področij na svetu, kar se tiče dežja. V tistih krajih ni nobena redkost, če pade v enem dnevu 114 do 167 mm dežja, dočim za kmetijstvo zadošča že 25 mm dežja dnevno. Dež je pravilno razdeljen na celo leto, tako da ni meseca, ki bi bil brez vlage. Zimski mesec od januarja do marca so po navadi suhi in so si jih prav zaradi tega izbrali Japonci kot najprimernejši čas za svoje napade. Napadi v deževni dobi bi bili namreč zelo težavni in zvezani z ogromnimi napori.

Na Evropece, ki žive na Malajskem polotoku ne vpliva toliko visoka tropska temperatura, ki so zaradi nje ves dan zaspali, kolikor pomanjkanje vsajčasnega močnejšega ohlajevanja. Srednja letna temperatura se giblje v malajskih državah med 25° in 27° C, razlika v toploti pa je neznatna in znaša največ 17° C, dočim znaša razlika med dnevno in nočno toploto na Malajskem polotoku komaj 10°.

C. Najvišja povprečna dnevna toplota v poletnih mesecih je 45° C na soncu, zimski meseci, ko ne dežuje, pa so najhladnejši.

Japonci so izvršili premikanje svojih čet v polnem soglasju z zemljepisnimi razmerami polotoka. Rečne doline vabijo vsakogar, ki prihaja s severa, na pohod proti jugu, kjer se potem znatno razširijo in kjer ni več zaprek za nadaljnji neoviran pohod proti malajskemu srcu.

V bližini teh rek so se vršile strašne borbe v džunglah, ki smo o njih nedavne dni že slišali. Z ozirom na širino in nepreglednost teh krajev si lahko zamislimo, kako krvavo so se borili nasprotniki za čistih redkih nekaj obmejnih prehodov, ki so jih morali zavzeti oziroma braniti.

Malajski pragozdovi

Angleži in Japonci so v borbah na Malajskem polotoku naleteli na enake zapreke. Najboljše orožje za borbe v džunglah sta dobra puška ter hitro in zanesljivo oko. Indijski »ksihi« — vojaki, visoke postave, je izkušeni v hoji po divjih, suhih obalah indijske severozapadne meje, ne znajde pa se v pragozdovih, kjer je Japonec, ki je nenavadno spreten, močnejši. V džunglskih borbah zmagačujejo močnejši in spretniji, ker zaradi goste porasčenosti zemljišč ni nobene preglednosti, prav tako pa je nemogoča pomoč talcev, ki v pragozdovih ne morejo opaziti ne prijateljev, ne sovražnikov.

Malajske džungle si pri nas predstavljajo večkrat na prav fantastičen način in mislijo, da so ti kraji močvirni, čeravno obsegajo močvirja komaj dobrih 10 odstotkov celotne površine. Visoki pragozdovi — prave džungle — leže po večini v hribovitih predelih, kjer so močvirja sploh nemogoča, ali pa v aluvialnih ravninah, kjer se vode otekaajo povsem redno.

Džungla — po indijski besedi »jungul«.

Cenik za zelenjavo in sadje št. 9

veljaven od 28. januarja 1942-XX

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene in prodajni pri proizvajalcu ter pri trgovcu na debelo in drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mejo, za katero se morajo cene dejansko gibati pri kmetu oziroma pri trgovcu. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, n-kakor pa ne višje kakor po določeni ceni.

(Prva številka pomenijo ceno za kilogram blaga v trgovini na debelo, druga pa ceno za kilogram blaga v trgovini na drobno.)

Cesen 8.10 — 9.10, korenje (rdeči korenček) 3.25 — 3.65, karfiola 3.75 — 4.35, čebula 2.80 — 3.30, solata (endivija, zobčasta na navadna) 3.65 — 4.65, radič 6.80 — 7.40, zelena (glavice) 3.65 — 4.05, spinača 4.70 — 5.10, pomaranče I. skupine (Moro-Tarocco) 1. vrste (2. vrste) 6.05 (5.30) — 7.05 (6.15), pomaranče II. skupine (Sanguino-Sanguinella) 1. vrste (2. vrste) 5.20 (4.70) — 6.10 (5.50), pomaranče III. skupine (Biondo) 1. vrsta (2. vrsta) 4.80 (4.50) — 5.70 (5.15), fige suhe v celofanu 9.90 — 10.95, fige suhe v košaricah 9.10 — 10.50, limone za komad 1. vrste (15 cm obsega) 0.45 — 0.50, limone za komad II. vrste (pod 15 cm) 0.40 — 0.45, jabolka I. vrste 5.95 — 6.85, jabolka II. vrste 5.35 — 6.15, mandarine I. vrste 4.85 — 5.65, mandarine II. vrste 4.45 — 5.10.

dočim ji Malajci pravijo »utan« — pokriva 80 odstotkov površine malajskih držav. Na Malajskem polotoku uspeva 58 vrst drevesja, njihova najnižja višina pa je višja od najvišje višine evropskih dreves. Les dobre četrtine malajskega drevesja je tako težak, da v vodi potone. Iz drevesnih korenin izdelujejo smolo, ki ji pravijo »tamar«, spet druge vrste drevesja pa dajo »gutaperčo«, ki jo povsod visoko cenijo. Za Malajce, ki do pred nekaj let sploh niso poznali žebeljev ali lepil, je zlasti važna tudi posebna vrsta bambusa »rol bullu«, ki uspeva le v nižjih legah in ki jo Malajci zaradi močne povezanosti z drobnimi vejicami uporabljajo za gradnjo svojih domov. Iz »rol bullu« izdelujejo tudi tiste slovite palčice, ki z njimi v Evropi krotimo neposlušne otroke in ki so v naših domovih spravljene tako, da so očetu in materi čimbolj pri roki. V nižjih legah malajskih pragozdov uspevajo tudi različne vrste palm, ki sta od njih najbolj znani nipa in bertram-palma. Lubje teh palm uporabljajo Malajci za pokrivanje svojih hiš, njihovo srce pa daje hranljiv mozeg, ki je po okusu močno podoben belušem.

V malajskih pragozdovih ne more nihče umreti od žeje. Zarezati je treba le v deblo tega ali onega drevesa, pa že priteče iz njega kristalno čist, malo sladak sok, ki je izvrsten za gašenje žeje.

Prave podobe malajske džungle pa s tem seveda še nismo podali. Omeniti moramo namreč še praproto, ki je na Malaji izredno bogohotna. Malajske praproto so nežne, da jim pravijo domačini »ženski lasje«, pa tudi orjaške, ki dosežejo višino 6 do 7 m. Malajska je zlasti znana tudi po prekrasnih orhidejah najrazličnejših oblik in najbolj pisanih barv. Površni opazovalec jih niti ne opazi, ker uspevajo najbolj v visokih kronah »rodnih« orjakov, ptice pa skrbje, da se njihovo seme širi.

Takšna je podoba malajskih pragozdov. Zanimiva je tudi še zaradi življenja zveri, pradojčakov, ki žive njihovih rodov v pragozdovih že tisočletja, pa ne vedo, da je razen njih še kje kakšen svet.

Opombe:

1. Jabolka I. vrste so: Parmene, renetke, champagne, Grafensteiner, Deliziose, Morgenduft, Jonatan, Wagner, Star, Imperatore, Abbonanza, Sergente, Annurche. — 2. Pri označbi cen je pristaviti tudi vrsto blaga po kakovosti. Trgovci na debelo morajo izročiti kupcem račun z označbo blaga vrste in enotne cene ter morajo tudi kupcu zahtevati tak račun. — Ta cenik mora biti izvečen v prodajnih prostorih na dobro vidnem mestu in velja — izvečen domači krompir — le za uvoženo blago. Razume se brez tare. 4. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno pa veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika. — 5. Okrajna načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora biti predhodno odobreno od Visokega komisariata. — 6. Kršitelji tega cenika se kaznujejo po uredbi o cenah z dne 12. marca 1941 M. s. št. 358 in ostalih zakonitih predpisih.

Ljubljana, dne 26. januarja 1942-XX.

Visoki Komisar: Emilio Grazioli.

Pečen krompir je zelo okusen

V gospodinjstvu, kjer pride večkrat na mizo pečen krompir, se tudi precej prihrani

Pečen krompir? Marsikatera gospodinja niti ne ve, da se lahko krompir tudi peče in da je to eden izmed mnogih načinov prirejanja krompirja. Po mestih je mnogo ljudi, ki še nikoli niso jedli pečene krompirja. Na kmetih bi seveda težko našli koga, ki bi se ne bil jedel te dobrote. Dobrote pravimo, kajti pečen krompir je zelo okusen, mnogo bolj kakor kuhan ali dušen. Ima pa še to veliko prednost, da n-rabi nobene masti. Zadoštuje malo soli, pa imamo prav okusno jed. Pečen krompir

lahko jemo brez vsake prikuhe ali sočivja, kar sam je dober tako, da si ga zaželi človek vedno znova, posebno zdaj, ko izbire v jedi nimamo posebno velike. Če imamo pri rokah še kosček masla ali slanine, je pečen krompir seveda tem boljši.

Kako pa pečemo krompir? Je zelo važna vprašanje, ker je od njega odvisno, ali je ta jed dobra ali slaba. Načinov je več in težko je reči, kateri je boljši ali najboljši. To je pač stvar »kusa. Na kme-

tih najraje zakopljejo krompir kar v žerjavico tako, da je ves pokrit z njo. Seveda ne smemo krompirja olupiti, če ga hočemo peč. Drug način je ta, da krompir dobro operemo, razpolovimo, posolimo ali potresemo s kuminom, potem ga pa naložimo na pločevino ali položimo kar v ponev, ki smo jo rahlo namazali z mastjo in krompir se nam lepo speče v stedilniku dober je tudi krompir, pečen na močno ali krušni peči, če je imamo doma. Zelo dober je tudi krompir, pečen na močno razgretem kamnu. Tudi v tem primeru ga je treba oprati in razpoloviti. Toda v našem primeru pa pečena krompirja ne smemo olupiti, ker bi s tem izgubili mnogo na okusu in tudi na vitaminu. Jemo ga kar v oblikih. Nič ne de, če se malo preveč opeče, da postane temnejav ali celo črn. Njegov okus se s tem samo poveča. Važno pri tem je tudi, da nismo nobenih odpadkov, da gre prav ves krompir v dobro.

Če pomislimo, da izgubi krompir pri lupljenju okrog 15% svoje teže, kar znesse pri metriskem stotu 15 kg, nani postane pač jasno, da bi morala vsaka varčna gospodinja večkrat postaviti svoji družini na mizo pečen krompir. V kuhinji pomeni to tudi znaten prihranek pri delu in masti, kar je zdaj še posebno važno. Krompir v oblikih je tudi bogatejši na beljakovinah, mineralnih snoveh in vitaminih, ki gredo v izgubo, če jemo olupljen krompir. Zato je pečen ali sploh krompir v oblikih tudi okusnejši in prijetnejši duha kakor olupljen in šele potem skuhan. To bi morala upoštevati vsaka gospodinja.

Oe padel na bojišču

Med vojniki na bojiščih je tudi več znanih sportnikov. O finskih smučarskih prvakih, ki so nekateri na vzhodnem bojišču že padli, smo poročali oni dan. Pa tudi mnogi japonski sportni pravki so oblekli zdaj vojaško suknjo in se zdaj bore za zmago svoje domovine in tudi med nje je že posegla smrt s koščencem roko, tudi nekaj znanih japonskih sportnikov je že padlo na polju slave.

Kot prvi izmed znanih japonskih atletov je padel na bojišču Oe. Njegovo ime je znano sportnikom vsega sveta. Oe je zaslovel na zadnji olimpijadi v Berlinu, kjer so se Japonci žilavo borili proti telesno mnogo močnejšim Američanom v skokih ob palci. Pet ur je trajala ta napeta borba. Vedno znova so preizkušali tekmovalci svoje moči in za evropske razmere je bila dosežena že sezacionalna višina. Olimpijska zmaga pa ni bila naklonjena japonskima tekmovalcem, pač pa sta izločila iz borbe drugega Američana. Pri enaki višini je izročil volja japon. ekipe srebrno kolajno starejšemu tekmovalcu Nishidi, ki se je odločeval za Los Angelesu. Tako je zavihrala tudi japonska zastava med olimpi, ki so oznanile zmago zastopnikov svojih držav.

Zdaj je padel Oe v svojem zadnjem boju za domovino. Kot sportnik je bil izredno gibčen in njegovi nastopi ostanejo v trajnem spominu vsem, ki so jih videli. Japonska mladina je videla v njem svetel primer olimpijskega tekmovalca. A zdaj, ko je padel za domovino, jim bo njegovo ime tem svetlejšje.

Svetlolasi imajo več las

Koliko las ima človek na glavi? Nihče ne more tega niti približno povedati, seveda se bo to ali oni pri tem vprašanju nasmešili, češ, nekateri ljudje sploh nimajo las, drugi jih imajo pa tako malo, da bi jih ne bilo težko prešteti jih. Toda o plešastih ljudeh tu ne govorimo. Učenijski so se pa potrudili in pošteli lase na človeških glav. Ugotovili so, da imajo svetlolasi več las kakor ljudje črnih las. Svetlolaska ima okrog 140.000 las, črnolaska pa samo okrog 120.000. Zenska, izrazito črnih las, ima na glavi samo 100.000 las. Najmanj las imajo pa rdečelasci in sicer samo okrog 88.000. Zenska s srednje gostimi in dolgimi lasmi ima torej 70 do 80 km las na glavi, svetlolaska na okrog 110 km. V splošnem imajo pa ženske mnogo bujnejšo rast las kakor moški. Če bi se moški nikoli ne dal ostrčiti, bi mu zrastle samo 30 do 35 cm dolgi lasje, dočim zraste ženska 70 do 80 cm dolgi. Seveda so pa pri tem tudi izjeme na obeh straneh.

TEZKA ODLOČITEV

Miha je zelo boječ. Sele po dolgem oklevanju se odloči za najtežji korak. — Gospodina, ali se vam ne zdi, da bi bilo lepo, če bi se vaša živilska nakaznica glasila na moje ime?

Ezio d'Errico

Nos iz lepenke

26

Mrežna ograja z gručico ljudi v zaviranih površnikih, ki so se stiskali drug k drugemu, kakor bi se hoteli ogreti. Stražnik v čeladi in s plinsko krinko okrog vratu, ki je odprl vrata, rekoč: »Tod, gospod komisar...«

Gola drevesa, duh po mokri travi, škripanje peska pod težkimi čevlji...

Stražnik odpre vrata v nekakšen rastlinjak (hodnik, kakor se pozneje izkaže), in v komisarija buhne prvi topli zrak, pomešan z vonjem po parketnem vosku, starih tkaninah in razkošnih smotkah — vonjem, ki po izkušnji ve, da ga kmalu ne bo mogel več razločiti, a ga zdaj njegove nosnice nevedoma jemljejo na znanje. (Vsaka človeška hiša ima svoj posebni vonj, takisto kakor vsak živalski brlog: policisti in lovci to dobro vedo).

Nato: mehkoča debele preproge, svetlikanje starih okvirov in — v veži — trojica negibnih ljudi. Na prvi mah bi dejal, da so štirje, zaradi okrhane marmornatega kipa, nekakšnega Rimljana v togli, ki stoji nekoliko ob strani v poltemi.

Trije živi so: nadzornik Harpe, ki ima ob desnici mladega človeka visoke rasti in prepadnega obra-

za, ob levici pa čokatega službenika v jopiču z rumenimi in črnimi progami.

Suho in kratko, kakor laboratorijski pomočnik ob profesorjevem prihodu, opravi nadzornik predstavljanje:

»Markiz Henri de Villeroy, nečak umorjenega... sobar Filibert Masson, stanujoč tu v vili... vila je rajnikova last.«

Komisar se raztreseno ozre na dvojico, ki se je nalahno priklonila, nato pa krene pod nadzornikovo vodstvom skozi vrsto sob, natlačanih s pohištvom vseh slogov, z drobnarijami, preprogami, orodjem, zrcali in slikami... Bleda dnevna svetloba, ki prodira skozi zaves, se slabotno bori z lučjo lestencev, ki vsi gore, kakor bi se hiša pripravljala za slovesnost.

Nazadnje spalnica. Nekakšen bel močič leži zlek-njen na orientalskih preprogah, ki pokrivajo tla. Ta močič je truplo starca v nočni srajci. Iz smrtonobedega obraza mu štrli lepenkast nos in ga dela podobnega pustni šemi.

»Markiz Jean Marie de Villeroy,« javi nadzornik z nehotnim otenkom spoštovanja, potem pa raddaljuje, kakor ga je navadil poklic:

»Dobil je udarec po levem senu, bržkone s tistim bronzastim žezljem tamle... Nihče se ni ničesar pri-taknil, razen lepenkastega nosu, ki mu ga je nečak snel, jaz pa sem ga spet dejal na mesto.«

»Dejal na mesto!« Čudno je slišati te nadzorni-kove besede.

Na »njegovo« mesto... kakopak...

V Harpovem glasu zveni birokratska hladnost starega pomočnika, ki ve, kako je treba poročati predstojniku; a komisar ga že predolgo pozna, da ne bi čutil nekakšne prisiljenosti...

Ta mah stopi visoki mladi človek, ki je stal doslej ob strani, korak naprej.

»Gospod komisar, upam, da bom zdaj smel vzeti svojemu stricu to grdobijo z obraza.«

»Vsekako, gospod markiz...«

Richard se skloni, sname mrtvemu lepenkasti podaljšek z voščene nosu in ga spravi v žep. Zdaj razume nadzornikov glas... Zamišlja si vestni in nelzprosn nastop tega človeškega stroja, spopad z aristokratskim, oblastnim nečakom... služabnikov pasivno, a zaničljivo vedenje... in končno, osveto tega prostaka, ponosnega, ker lahko pokaže »gospodi«, da je njegovo ravnanje predstoj-niku všeč.

Vendar: manjka še nekoga, čigar navzočnost je Richardu takisto nepogrešljiva kakor operaterju navzočnost prvega asistenta.

Nadzornik Harpe, ki nepremično strmi predstoj-niku v obraz, takoj ugane njegovo misel in jadrno pove: »Doktorju Miltonu sem že telefoniral...«

»Saj je bolan...«

»Odgovoril je, da vzlic temu pride.«

Premolk. Komisar se ta čas z očmi, z vohom, z vsemi svojimi napetimi živci razgleduje po okolici. Nato običajna vprašanja.

»Kdo je prvi našel truplo?«

»Jaz, gospod komisar,« vzklikne markiz Henri de Villeroy in stopi korak naprej. »Prišel sem bil, da bi govoril s stricem.«

»Obkorej?«

»Davi ob devetih.«

»Ali je vaša navada, da obiskujete strica ob devetih jutraj?«

»Ne... A danes sem imel osebne razloge, da sem hotel govoriti z njim.«

»Prav. Nadaljujte.«

»Vedel sem, da vstaja stric navadno o poli osmih, zato sem se čutil, ko sem od sluge slišal, da strica še ni na izpregled. Takoj sem zasumil, da mora biti kaj nenavadnega... stopil sem v spalnico... in zagledal to strahoto...«

»Kako je mogoče, da ni že sluge obšel ta sum?« Tako govorec se je komisar obrnil proti možu v progastem jopiču.

»Povedati moram, gospod komisar, da je gospod markiz katerikrat dalj časa ležal... posebno če je šel prejšnji večer pozno spat, kakor je bilo tudi snoči. Razen tega sem imel v tem oziru točne uka-ze... gospod markiz ni maral, da bi ga motili, in dokler ni pozvonil...«

»Torej bi bili lahko živeli nekaj tednov in čakali zvonca...«

»Tega ne pravim, a poldrugournu zamuda mi ni dajala pravice, motiti gospoda markiza...«

»Pa vi, gospod de Villeroy, ste bili poučeni o teh navadah?«